

ІНСТРУКЦІЯ №43
З ПРОВЕДЕННЯ ЩОКВАРТАЛЬНОГО ІНСТРУКТАЖУ
З ВОДІЯМИ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ З БЕЗПЕКИ РУХУ НА І КВАРТАЛ

I. Особливості погодних та дорожніх умов в наступаючому періоді експлуатації

Наступаючий період експлуатації транспортних засобів характеризується снігопадами, різкими перемінами температури, короткочасністю світлового дня, а також складними дорожньо-кліматичними умовами. В цей період водій транспортного засобу повинен бути обережним і пильним до дорожніх обставин, сконцентрувати максимальну увагу й проявити професійну майстерність. Правильне користування гальмами на слизьких ділянках доріг має велике значення щодо забезпечення безпеки руху. При різкому гальмуванні на слизькій ділянці дороги колеса автомобіля легко блокуються, можливий занос і перекидання. В цих умовах необхідно використовувати пульсуюче гальмування (частим натиском на педаль гальм), щоб запобігти блокуванню коліс. Найефективнішим методом гальмування в таких умовах є комбіноване гальмування, тобто гальмування двигуном при одночасному плавному пригальмовуванні ножними гальмами. При цьому потрібно враховувати значне збільшення гальмівного шляху транспортних засобів на слизькому покритті. Об'їжджаючи транспортні засоби громадського користування, необхідно заздалегідь зменшити швидкість, збільшити інтервал, оскільки є можливість несподіваної появи пішоходів транспортного засобу, який є поряд. Перед зупинкою транспортного засобу необхідно заздалегідь ввімкнути показчик повороту направо і потім починати плавне гальмування. На слизькій поверхні дороги перед зупинкою рекомендується перейти на нижчу швидкість:

- переключення швидкостей, відпускання і натиск на педаль дросельної заслінки проводиться плавно. Зміну напрямку руху (поворот) рульового колеса необхідно проводити без ривків, плавно;

- забороняється одночасне маневрування і гальмування.

Під час руху в нічний час доби водій повинен на неосвітлених ділянках дороги ввімкнути ближнє або дальнє світло фар, а на освітлених – ближнє світло фар з габаритними вогнями. Дальнє світло фар повинне бути переключене на ближнє не менш як за 150 м до транспортного засобу, який рухається назустріч. При стоянці і зупинці на неосвітлених ділянках дороги, в темний час доби і в умовах недостатньої видимості на транспортному засобі повинні бути включені габаритні чи стоянкові вогні, при їх несправності транспортний засіб відвести за межі дороги. Якщо це неможливо, водій повинен ввімкнути аварійну сигналізацію, а при її відсутності виставити на відстані 15-20 м (в населених пунктах) і 30-40 м (поза ними) від транспортного засобу знак аварійної зупинки або мигаючий червоний ліхтар. Швидкість вибирається з врахуванням видимості. Видимість визначається відстанню, на якій водій може чітко визначити стан дорожнього покриття і його елементи (краї проїжджої частини, обочини). Не допускається виїзд з гаража на лінію без вогнегасника, медичної аптечки, упорних клинів, знака аварійної зупинки. Водій повинен пам'ятати, що ДТП можна запобігти, якщо виконувати всі правила управління транспортним засобом у складних дорожньо-кліматичних умовах.

II. Роль пішохода в дорожньому русі

Порушення Правил дорожнього руху пішоходами є причиною більше однієї четвертої частини аварійності (статистичні пригоди). Аварійність, пов'язана з недисциплінованістю пішоходів, має тенденцію до росту. Складність полягає в тому, що поведінка пішоходів важче піддається регламентації, ніж поведінка водія. В зв'язку з цим при проїзді пішохідних переходів, де рух регламентує ввімкнутий жовтий мигаючий сигнал світлофора, водій повинен підвищити пильність і бути готовим при необхідності зупинити транспортний засіб. При повороті ліворуч або праворуч водій повинен пропускати пішоходів, які переходять проїжджу частину дороги, на яку він повертає. Основу безпеки дорожнього руху забезпечує свідоме відношення водія до оточуючих. Особливу уважність водій повинен проявити при проїзді зупинок трамвая, тролейбуса, автобуса. Під'їжджаючи до зупинки, водій повинен

підвищити увагу, зменшити швидкість руху транспортного засобу, збільшити інтервал безпеки руху, випереджати безрейкові транспортні засоби тільки з лівої сторони. Водій повинен бути особливо уважним, обережним, зменшити швидкість транспортного засобу на ділянках дороги, де проводяться оперативні змагання, проїжджаючи повз велосипедистів, місця скупчення людей (стадіони, кінотеатри, місцеві парки, дитячі садочки).

III. Особливості роботи "першозимників"

Важливим фактором забезпечення безаварійної роботи на автомобільному транспорті є робота з водіями, які вперше поступають на роботу "першозимників". Цьому складу водіїв потрібно приділяти особливу увагу. Для цієї категорії водіїв необхідно створити такі умови праці, щоб у перший календарний місяць обсяг їхньої роботи з перевезення вантажів був зменшений на 15 % порівняно з нормою, встановленою на даному підприємстві, а кожен наступний календарний місяць навантаження необхідно збільшувати і доводити до норми. Не рекомендується в перші три календарні місяці "першозимникам" планувати роботу в нічні години. Робочий час кожного календарного дня такого водія не повинен перевищувати 7 год., і виконувати вони повинні в основному місцеві перевезення. Відрядження з відривом від основної бази, а також залучення водіїв "першозимників" на ремонтні роботи транспортних засобів не рекомендується. Водіям-наставникам більше приділяти уваги навчанню водіїв професійної майстерності при управлінні транспортним засобом, які вперше поступили на роботу, доки їхній рівень підготовки не буде доведений до рівня професійної майстерності.

Заступник директора ліцею _____

з навчальної роботи

З обов'язками ознайомлений «___» 20___ року

Інструкцію отримав _____

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ № _____ від 01.09.21р.

ІНСТРУКЦІЯ №44

З ПРОВЕДЕННЯ ЩОКВАРТАЛЬНОГО ІНСТРУКТАЖУ

З ВОДІЯМИ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ З БЕЗПЕКИ РУХУ НА II КВАРТАЛ

I. Особливості погодних та дорожніх умов у весняно-літній період

Під час руху по дорозі, покритій тонким шаром води (5-7 мм), під час дощу, автомобіль може стати некерованим. Це спричинено наступним: при збільшенні швидкості руху зростає рідинний опір води, виштовхування шару рідини під колесами зростає, при цьому гальмується обертання передніх коліс і вони піднімаються над дорожнім покриттям. При критичній швидкості руху опір води виштовхуванню стає рівним вертикальному навантаженню на шини передніх коліс, внаслідок чого вони відриваються від дорожнього покриття і ковзають по водяному шару подібно до водяних лиж. В такому стані автомобіль втрачає управління, крім цього ефективність робочої гальмівної сили зменшується в 2 рази, а гальмівний шлях збільшується в 1,5 рази. Також можливий винос бруду на проїжджу частину, при цьому водій повинен бути пильним, оскільки рідинний бруд різко зменшує коефіцієнт зчеплення коліс з дорогою, і автомобіль стає некерованим. У березні на дорогу виїжджає велика кількість індивідуальних власників, котрі за зимовий період втратили певні навички управління транспортними засобами і можуть бути причиною дорожньо-транспортних пригод. При цьому водій повинен бути особливо обережним. Особливих мір з дотримання безпеки і зниження швидкості руху транспортних засобів вимагають діти, старі люди. Водій повинен враховувати час зближення автомобіля і пішохода - суттєвий фактор безпеки. Водій, виїжджаючи в дорогу, повинен мати повний міжзмінний відпочинок. У дорозі слід зупинятися, якщо хилить до сну, вийти з кабіни на 5-10 хвилин,

зробити фізичні вправи, тим самим зняти сонливість. У весняно-літній період, особливо в травні, на дорогах збільшується інтенсивність руху, збільшуються швидкості руху. Водієві слід пам'ятати, що під час весняного періоду в транспортні потоки вливається велика кількість мотоциклістів, велосипедистів і автомобілістів індивідуального користування, що негативно впливає на безпеку руху. Проїжджаючи повз пішоходів, особливо дітей, у святкові дні, коли кількість пішоходів збільшується, водій повинен обережно рухатися на понижений швидкості. При об'їзді транспорту громадського користування необхідно зменшити швидкість, щоб у разі появи небезпеки зуміти зупинити транспортний засіб. Збільшення кількості пішоходів на проїжджій частині природно ускладнює обставини. Досвідчені водії говорять: один пішохід перед автомобілем - це 100 % небезпеки, два - 200 % і т. п. Якщо дію однієї людини можливо оцінити, то розібратися в мотивах поведінки групи людей значно складніше. Особливо коли група людей знаходиться на небезпечній відстані від автомобіля, що наближається, люди в таких випадках приймають суперечливі рішення.

II. Швидкість і безпека руху

Уміле використання швидкісних можливостей сучасного автомобіля дає йому велику перевагу перед іншими видами наземного транспорту. Однак надмірне збільшення швидкості, навіть на дорогах з хорошим станом проїжджої частини, нерідко призводить до складних ситуацій і служить причиною дорожньо-транспортних пригод. Відповідальним моментом під час управління вантажним автомобілем з причепом являється подолання затяжних та крутих підйомів. Перед виїздом на підйом водій заздалегідь повинен вибрати ту передачу, яка б змогла забезпечити подолання мокрого підйому.

III. Особливості роботи "першозимників"

Робота на слизькій дорозі в ожеледицю потребує від водія вміння правильно керувати транспортним засобом; забороняється різко гальмувати та виконувати різкі повороти, збільшувати швидкість руху. Не рекомендується виїжджати на узбіччя. Необхідно уникати випадків обгону без потреби. Перед виїздом із гаража необхідно перевірити роботу склоочисника. При ожеледиці, якщо дорога не посипана піском, необхідно припинити рух. Не дозволяється виїзд із гаража без вогнегасника, знака аварійної зупинки, медичної аптечки, ємкості з піском, упорних клинів. Водій повинен пам'ятати, що дорожньо-транспортну пригоду можна уникнути, якщо виконувати правила управління транспортним засобом в зимовий період.

Заступник директора ліцею _____

з навчальної роботи

З обов'язками ознайомлений «____» 20____ року

Інструкцію отримав _____

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ № _____ від 01.09.21р.

ІНСТРУКЦІЯ №45

З ПРОВЕДЕННЯ ЩОКВАРТАЛЬНОГО ІНСТРУКТАЖУ З ВОДІЯМИ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ З БЕЗПЕКИ РУХУ НА III КВАРТАЛ

I. Особливості руху в місцях масового відпочинку людей

У місцях масового відпочинку людей водій повинен бути особливо обережним, зменшувати швидкість, при необхідності гальмувати, щоб запобігти наїзду на пішоходів. Особливої обережності водій повинен дотримуватись на дорозі, де проводяться спортивні змагання і встановлені відповідні застережні щити, наприклад: "Обережно, велогонки". В цих умовах водій повинен виконувати вказівку керівника змагань з дотримання безпеки руху. Проїжджаючи зупинку в зоні відпочинку, потрібно пересвідчитися, чи пішохід, який стоїть на зупинці, не наважується перебігти проїжджу частину. У випадку найменшого сумніву

необхідно привернути увагу пішоходів подачею попереджувального сигналу - звукового (в темну пору - перемиканням світла фар). У місцях відпочинку на проїжджу частину дороги може вибігти собака або попасти м'яч, який вилетів на дорогу під час гри. У цих випадках водій повинен зменшити швидкість, збільшити інтервал від краю проїжджої частини і бути готовим в будь-яку хвилину зупинити транспортний засіб. Водій повинен пам'ятати, що небезпека для руху виникає не в момент, коли на проїжджій частині з'являється пішохід, а відразу ж, коли водій зауважив на проїжджій частині будь-який з предметів гри чи тварину. При різкому збільшенні пішохідних потоків водій повинен зменшити швидкість або зупинитися, щоб пропустити їх. Якщо перед пішохідним переходом зупинилися транспортні засоби, то водій може продовжити рух лише тоді, коли переконався у відсутності перед ним пішоходів. В умовах інтенсивного руху, коли всі смуги зайняті, рух автотранспорту повинен проходити рівномірно по смугах. Змінювати смугу руху дозволяється тільки для повороту або зупинки. На дорозі з двостороннім рухом, яка має три смуги, забороняється виїжджати на крайню ліву смугу проїжджої частини, призначену для руху в зустрічному напрямку.

II. Безпека руху в період літніх канікул

У період літніх канікул здійснюються масові перевезення учнів та студентів на автомобільному транспорті. При перевезенні групи дітей на транспортному засобі спереду та позаду повинен бути встановлений квадратний розпізнавальний знак "Діти" жовтого кольору (сторона від 250 до 300 мм) з каймою червоного кольору з чорним зображенням символу дорожнього знака 1.21. Наближаючись до зупиненого транспортного засобу, який має розпізнавальний знак перевезення дітей, водій повинен зменшити швидкість або зупинитися, щоб пропустити дітей. Розподіл ДТП по місяцях року показує, що існує два "піки" автопригод в році - це серпень-вересень і травень-червень. Найбільша небезпека для дітей виникає з 12 до 17 години. В цей час водії повинні бути готовими запобігти дитячому дорожньо-транспортному травматизму, дотримуватись особливих заходів безпеки при транспортуванні великогабаритних, великовагових, особливо цінних та небезпечних вантажів.

III. Маневр і безпека руху

Рух на сухій дорозі не є важким. Однак у вересні випадає дуже багато дощів, а в ранні години можливі тумани, слизька дорога, які негативно впливають на безпеку руху транспорту. Внаслідок нанесу бруду з другорядних доріг автомобілями, зайнятих на перевезенні сільгосппродукції, безпека руху також ускладнюється. При цьому водій, щоб не скоїти ДТП, повинен вести транспортний засіб зі швидкістю, яка не перевищує обмеження з врахуванням інтенсивності руху, дорожніх та атмосферних умов, а також особливостей і технічного стану транспортного засобу та вантажу. Обгін є складним маневром і статистика свідчить, що при порушенні правил обгону частіше всього буває ДТП з важкими наслідками. Перш ніж почати обгін, водій повинен переконатися в тому, що смуга руху, на котру він намірився виїхати, вільна і що цим маневром він не створить аварійної ситуації іншим учасникам руху. Обгін дозволяється тільки з лівої сторони. Однак, якщо водій транспортного засобу подав сигнал для повороту наліво і приступив до його виконання, обгін проводиться з правої сторони. Обгін забороняється:

- на перехрестях, за винятком тих випадків, коли обгін здійснюється на дорозі, яка є головною по відношенню до перетинаючої;
- на залізничних переїздах і ближче ніж за 100 м перед ними;
- в кінці підйому, на крутих поворотах та інших ділянках дороги з обмеженою видимістю.

При зміні смуги руху водій повинен уступити дорогу транспортним засобам, які рухаються одночасно в прямому напрямі. Перед поворотом направо водій повинен зайняти праву крайню смугу; перед поворотом наліво або при розвороті - крайнє ліве положення на проїжджій частині. Поворот водій повинен виконати таким чином, щоб при виїзді з перехрестя транспортний засіб не опинився на смузі зустрічного руху. Перед початком руху від місця зупинки і будь-якою зміною напрямку руху водій повинен переконатись, що він не створює перешкод іншим учасникам руху. Закінчується літо і пора літніх канікул, діти повертаються до школи, студенти до вузів. Інтенсивність пішохідного руху збільшується. В цих умовах водій повинен бути особливо обережним. У місцях скупчення дітей, біля

стадіонів, кінотеатрів, палаців культури, шкіл, дитячих майданчиків водій повинен рухатись з безпечною швидкістю.

Заступник директора ліцею _____

з навчальної роботи

З обов'язками ознайомлений «____» 20____ року

Інструкцію отримав _____

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ № _____ від 01.09.21р.

ІНСТРУКЦІЯ №46

З ПРОВЕДЕННЯ ЩОКВАРТАЛЬНОГО ІНСТРУКТАЖУ З ВОДІЯМИ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ З БЕЗПЕКИ РУХУ НА IV КВАРТАЛ

I. Погодні, дорожні та інші умови в осінньо-зимовий період

Дорожньо-погодні умови для транспортних засобів погіршуються у зв'язку з випаданням частих дощів, снігу, внаслідок мокрої слизької проїжджої частини, ожеледиці, а також густих туманів. Кінець літніх канікул та масовий рух дітей до школи, зменшення світлового часу доби - все це ускладнює роботу водія. Якщо транспортний засіб рухається по мокрій дорозі, водій не повинен робити різких рухів кермом і різко гальмувати. Потрібно також врахувати й те, що гальмівний шлях на мокрій дорозі збільшується в 2—3 рази. При несприятливих погодньо-дорожніх умовах обмежується видимість, а тому забороняється обгін транспортних засобів. Проїжджаючи повз велике скупчення людей водій повинен бути обережним, обов'язково зменшувати швидкість руху. Особливо бути уважним водій повинен при проїзді зупинок транспорту загального користування. Умови експлуатації транспортних засобів стають більш складними, навантаження на водія зростає, більшу частину свого робочого часу він знаходиться в напруженому стані. В цей період, як ніколи, повинен дотримуватися режим роботи і відпочинку водія. Забезпечення безпеки руху автомобілів в несприятливих умовах, в тому числі і вночі, досягається при надійному функціонуванні системи водій-автомобіль-дорога. Фізичне поняття системи міститься в комплексі дій водія, в процесі управління автомобілем у різних дорожньо-транспортних ситуаціях. Автомобільний парк постійно збільшується. Відповідно збільшується щільність та інтенсивність руху транспортних засобів на дорогах та вулицях міст, проте цей розподіл інтенсивності руху не є рівномірним. Він змінюється в залежності від багатьох факторів, особливо різко скорочується у перші години доби. Інтенсивність руху в темні часи доби різко скорочується і становить біля 10% середньодобової інтенсивності. Відповідно до цього і число ДТП теж повинно зменшуватись. Однак, статистичні дані кількох років показують, що це не зовсім так. Якщо на одну годину світлового часу на ряд міст припадає 3,8 ДТП, то в нічний час – 7,1 ДТП. Мовлячи про збільшення небезпеки руху в нічний час, потрібно розглядати специфічні причини, властиві темному часу доби. У зв'язку з цим. Не дивлячись на значне зниження інтенсивності руху в темні часи, збільшується абсолютне і питоме число пригод і небезпека руху. Основні причини ДТП у нічний час доби відбуваються через обмежену видимість. Зменшення видимості в темні часи доби може відбуватися з двох основних причин: обмежена по всіх необхідних напрямках освітленість дороги та засліплення водія фарами зустрічних автомобілів.

II. Забезпечення безпеки руху при здійсненні перевезень у складних погодних умовах

Жовтень – це місяць збирання цукрових буряків та інших сільсько-господарських продуктів. Більшість багатокілометрових доріг без покриття. Дощі погіршують на них рух, а в суху погоду піднімається курява, яка обмежує видимість. Це потребує значно більшої майстерності і особливої пильності від водія по безаварійному керуванню автотранспортом.

При водінні автопоїздів потрібно враховувати періодичне відхилення причепа в різні сторони від траєкторії руху автомобіля.

Надмірний рух на великих швидкостях призводить до перевитрати пального, зносу шин, деталей та агрегатів автомобіля.

Швидкість руху транспортного засобу в допустимій мірі вибирає сам водій. При цьому необхідно враховувати інтенсивність руху транспортних засобів та пішоходів, ширину та стан проїжджої частини дороги і її видимості в усіх напрямках, атмосферні умови (ожеледиця, дощ та ін.), технічний стан транспортного засобу, особливості вантажу, який перевозиться та ін.

Водій повинен вибирати таку швидкість руху, щоб мати можливість виконувати всі необхідні дії щодо керування транспортним засобом, забезпечити безпеку і зручність усіх учасників дорожнього руху.

III. Метеорологічні умови і безпека руху

Метеорологічні умови впливають на безпеку руху. Восени й взимку значно погіршується видимість в тумані. Коли йде дощ, сніг, курява. Рух в густому тумані небезпечний тим, що знижується дальність зору. Погіршується відчуття дороги й здатність водія орієнтуватися в навколишніх умовах.

Під час туману дорожні об'єкти, перешкоди, зустрічні та попутні транспортні засоби здаються в два-три рази більш віддаленими, ніж насправді.

В цих умовах лише червоне світло добре видно. Тому в дощ, туман і в інших умовах обмеженої видимості рекомендується користуватися протитуманними фарами з жовтим світлом.

У залежності від густоти туману. Дощу та інших несприятливих умов видимості необхідно вмикати прилади освітлення на автомобілях у таких поєднаннях:

слабкі тумани і дощі, коли видимість дороги в дальньому світлі фар не менш як 100 метрів, - потрібно поєднувати дальнє світло з протитуманними фарами, при появі зустрічних транспортних засобів необхідно переключити фари на ближнє світло, а протитуманні погасити;

тумани середньої густоти і зливи, коли при дальньому світлі фар виникає світлова стіна, яка не дає можливості дивитися за рухом, - фари в режимі ближнього світла і протитуманні фари як при одиночному русі, так і при роз'їзді з зустрічним транспортом;

густі тумани і сильні дощові зливи, при яких дальність зору при ближньому світлі фар не перевищує 10 м, - лише протитуманні фари. В таких умовах водій повинен вибирати швидкість, яка змогла б забезпечити безпеку руху транспорту, в разі появи небезпеки – повну зупинку транспортного засобу.

Під час руху в куряві з обмеженою видимістю водій повинен рухатися з такою швидкістю, яка б забезпечувала мінімальне підняття куряви. Відстань між транспортними засобами збільшується настільки, щоб водію було видно відстань не менше величини гальмівного шляху після осідання куряви.

У випадку руху в хмарі куряви з обмеженою видимістю водій повинен включати освітлення спереду і ззаду транспортного засобу, подавати звукові сигнали і відповідати на них, бути особливо обережним, не обганяти інші транспортні засоби, суворо дотримуватися правої сторони.

Заступник директора ліцею _____

з навчальної роботи

З обов'язками ознайомлений «____» 20____ року

Інструкцію отримав _____

